

Dit zijn de antwoorden op de 10 meest gestelde vragen #500kinderen

1. Waarom roepen hulporganisaties op om 500 alleenstaande vluchtelingenkinderen in Nederland op te vangen?

Griekenland heeft acht maanden geleden een noodkreet gestuurd naar de lidstaten van de Europese Unie: Neem alstublieft samen een groep van 2.500 kinderen op die zonder familie vastzitten in de overvolle vluchtelingenkampen. Griekenland vangt tienduizenden vluchtelingen op, waaronder ruim 5.000 alleenstaande, ongeleide kinderen. (ook wel aangeduid met de term 'unaccompanied children' of 'unaccompanied minors'). Deze kinderen zijn alleen op de vlucht gegaan en extreem kwetsbaar. Misbruik en uitbuiting zijn in Griekenland aan de orde van de dag onder kwetsbare minderjarige vluchtelingen en trauma's stapelen zich op.¹ Psychologen die met alleenstaande vluchtelingenkinderen op Lesbos werken, vertellen dat een toenemend aantal kinderen zichzelf beschadigt en zelfmoordpogingen doet. Griekenland kan geen veilige opvang en bescherming bieden voor alle kinderen. Als land aan de buitengrens van Europa doet zij daarom de terechte oproep tot solidariteit en herverdeling binnen Europa van deze kwetsbare groep.

13 Europese landen² hebben inmiddels gehoor gegeven aan de noodkreet van Griekenland. De evacuatie is begonnen en de eerste kinderen zijn overgebracht naar Luxemburg, Zwitserland en Duitsland. De volgende relocaties worden inmiddels voorbereid.³

Nederland weigert nog steeds om gehoor te geven aan de oproep. Daarom zijn VluchtelingenWerk Nederland, Defence for Children en Stichting Vluchteling deze actie gestart. Hiermee roepen de drie organisaties het kabinet op zich aan te sluiten bij de coalitie van welwillende landen en een deel van deze kinderen over te nemen. Het kabinet moet zich solidair tonen met deze alleenstaande kinderen, Griekenland en andere Europese lidstaten. Elke dag telt!

2. Meer dan honderd gemeenten sloten zich aan al bij de 'coalition of the willing'. Ook het protest in de samenleving groeit. Waartoe roepen zij op?

Inmiddels hebben 126 Nederlandse gemeenten en 5 provincies het kabinet opgeroepen om 500 van deze kinderen in Nederland op te vangen. Op [dit kaartje](#) houden wij deze gemeentelijke steun bij. De 126 gemeenten vertegenwoordigen ruim 9 miljoen Nederlandse burgers.

In een [manifest](#) steunen tientallen politici, artsen, hulp- en mensenrechtenorganisaties, wetenschappers en BN-ers deze oproep. De steun voor de opvang van deze kinderen leeft onder heel veel mensen. Er is brede steun en draagvlak voor de oproep om kinderen over te nemen in de Nederlandse samenleving. Op 4 juni vond in 25 gemeenten een stil protest plaats, georganiseerd door bezorgde burgers en bekende Nederlanders. De petitie [500kinderen.nl](#) geeft daarnaast betrokken burgers de kans ook online hun stem te gebruiken.

3. Om wat voor kinderen gaat het? Hoe oud zijn ze en waar komen ze vandaan?

Uit cijfers van het Griekse bureau voor de statistiek, E.K.K.A, blijkt dat er in Griekenland in totaal [5.099 alleenstaande minderjarige vluchtelingen](#) zijn. 93 procent van hen is een jongen, 7 procent is een meisje. 9 procent van hen is jonger dan 14 jaar. Zij komen uit

¹ Zie bijvoorbeeld: <https://www.reuters.com/article/us-greece-refugees-sexcrimes/vicious-cycle-as-exploited-refugee-boys-in-greece-turn-to-abuse-idUSKCN1NE257>

² Frankrijk, Duitsland, Luxemburg, Bulgarije, België, Finland, Portugal, Kroatië, Ierland, Litouwen, Slovenië, Zwitserland en Noorwegen

³ UNHCR Griekenland liet begin juni in een webinar weten dat kinderen nu worden geselecteerd om over te worden gebracht naar de volgende lidstaten: onder meer Portugal en Slovenië.

Afghanistan (44 procent), een deel komt uit Pakistan (21 procent) en 11 procent komt uit Syrië. 24 procent van de kinderen komen uit andere landen. (Peildatum: 30 april 2020)

Bijna alle vluchtelingen die Syriër zijn, krijgen een vergunning. Voor de Afghanen ligt het percentage lager. Ongeveer tweederde wordt afgewezen, maar uiteindelijk krijgt alsnog ongeveer 60 procent een vergunning na correctie door de rechter. Overigens loopt Nederland achter op het bieden van bescherming: in Zwitserland krijgt 97 procent van de Afghanen een vergunning, in Noorwegen 74 procent en in Italië 93 procent. En dat is ook terecht: Afghanistan is een land in oorlog, zoals ook de VN in een resolutie heeft erkend.⁴ Bloedige bomaanslagen en ernstige mensen- en kinderrechtschendingen zijn aan de orde van de dag. Scholen worden onder vuur genomen. Kinderen worden geronseld als soldaat en religieuze, etnische en seksuele minderheden worden vervolgd. Op 17 december 2019 publiceerde UNICEF haar [Child Alert Report](#), waaruit blijkt dat Afghanistan een van de gevaarlijkste landen op de wereld is voor kinderen.

Veel kinderen zoeken bescherming tegen oorlogsgeweld, terrorisme, misbruik en rekrutering door de Taliban. Of er spelen etnische conflicten of een persoonlijk motief zoals seksuele gerichtheid. Juist jongens die alleen op de vlucht zijn, lopen in Griekenland een enorm risico om seksueel uitgebuit te worden. Dit blijkt ook uit onderzoek van de organisatie [ECPAT Griekenland](#). De jongens worden vaak gedwongen om seksuele activiteiten te verrichten in ruil voor geld, voedsel of onderdak. In de kampen moeten zij in hun eentje zien te overleven. Als niemand naar hen omkijkt, maken criminele organisaties misbruik van de situatie. Het is van groot belang om te blijven benadrukken dat het kinderen, minderjarigen zijn die slachtoffer zijn van geweld en misbruik. We moeten hen met dat besef en perspectief benaderen én helpen.

4. De kinderen verblijven alleen in de Griekse kampen, zonder ouders of een voogd. Hebben zij nog ouders?

Het gaat om alleenstaande kinderen die op de vlucht zijn geslagen en zonder ouders in een Grieks vluchtelingenkamp zitten of in Griekenland op straat rondzwerven. Sommigen van hen zijn wees of zijn hun ouders op de vlucht kwijtgeraakt. Andere kinderen zijn hun families of ouders ontvlucht of hebben juist nog familie elders in Europa. Geschat wordt dat de meesten nog wel een ouder in het land van herkomst hebben. Onze Griekse partnerorganisaties zeggen hierover: "Of de ouders nog in leven zijn, staat los van de vraag of de kinderen recht hebben op bescherming en een veilige opvang.⁵ Ook de leeftijd van deze kinderen beïnvloedt dit recht niet. Een jongen van 15 jaar is geen volwassene, het is een kind. Ze hebben veel geleden. Ze komen uit landen met veel problemen. Ze zijn alleen op de vlucht geslagen. In Griekenland hebben ze tot nu toe niets anders gezien dan de slechte omstandigheden waarin ze leven. Ze zijn getraumatiseerd. Het zijn kwetsbare kinderen."

5. Als er nog ouders zijn, kunnen zij dan ook naar Nederland komen via gezinshereniging als de kinderen eenmaal hier worden opgevangen?

Dat is zeer de vraag. Sommige van deze kinderen hebben geen ouders meer, van anderen zijn hun ouders niet meer traceerbaar. Ook is het soms zo dat kinderen een persoonlijk motief hebben gehad om te vluchten zoals hun seksuele geaardheid en überhaupt niet herenigd willen worden.

We weten van tevoren niet hoeveel kinderen willen en kunnen herenigen met hun familie. Als ze een verblijfsvergunning hebben, kan gezinshereniging worden aangevraagd. Van kinderen uit Syrië is bekend dat er vaak nog familie in het land van herkomst is met wie

⁴ Bijvoorbeeld in VN-resolutie 2513: <https://www.un.org/press/en/2020/sc14139.doc.htm>

⁵ Zie ook artikel 20 IVRK waarin dit recht glashelder is omschreven.

herenigd kan worden. In de praktijk lukt het de meeste Afghaanse kinderen echter niet om te herenigen.

Voor die kinderen die dat wel willen en nog vindbare ouders hebben, duurt het vaak lang voordat ze met hun ouders herenigd worden, als dat al lukt. Hereniging is uiteindelijk wat je deze kinderen gunt, een veilige plek om op te groeien samen met hun ouders. Het is een duurzame oplossing.

6. Hoe worden de kinderen opgevangen? Is er capaciteit voor deze kinderen? Statushouders wachten nu ook al op huisvesting

Opvang van de alleenstaande vluchtelingenkinderen mag allereerst niet verward worden met opvang in reguliere azc's. Alleenstaande kinderen worden opgevangen in pleeggezinnen of in kleinschalige opvang onder voogdij van voogdijinstelling NIDOS, COA en haar partners. De pleeggezinnen zijn niet de reguliere pleeggezinnen waar in Nederland wachtlijsten voor zijn. De opvang van deze vluchtelingenkinderen in pleeggezinnen gaat dus niet ten koste van plekken voor Nederlandse kinderen.

Voor deze groep van 500 kinderen uit Griekenland heeft NIDOS aangegeven dat er plek is en dat ze klaar staan om hen op te vangen. Zo ziet woordvoerder van NIDOS Elsbeth Faber geen problemen als Nederland 500 jongeren van Griekenland overneemt: "Als ze hier komen, zijn we klaar om hen op te vangen en te begeleiden."

Het CDA stelt in reactie op de steun van gemeenten voor de opvang van deze minderjarigen, 'dat er ook al veel statushouders (dus vluchtelingen met een vergunning in Nederland) wachten op een plek in de gemeenten'. Dit vergt inderdaad aandacht van de politiek, maar staat los van de opvang van deze minderjarigen, die onder voogdij van NIDOS vallen. Het wachten op huisvesting is onder meer het gevolg van politiek-maatschappelijke problemen, zoals de lange wachttijden op een asielprocedure bij de IND en een tekort aan sociale woningbouw. Overigens moeten statushouders altijd enige tijd wachten tot ze gehuisvest worden omdat er een tekort is aan geschikte plekken.

Het is niet te vergelijken met de problematiek in Griekenland. Daar worden statushouders, ook gezinnen met kinderen, nadat ze een status hebben gekregen op straat gezet om weer plaats te maken voor de grote aantallen nieuwe vluchtelingen die aankomen⁶.

7. De staatssecretaris zegt dat relocatie een ad-hoc oplossing zou zijn. Klopt dat?

Het argument van de staatssecretaris dat het overnemen van een deel van de kinderen een 'ad hoc oplossing' zou zijn, is volgens ons onhoudbaar. Er is sprake van een acuut probleem dat vraagt om een snelle en daadkrachtige oplossing.

De relocatie die nu gaande is, is een Europees initiatief gebaseerd op Europees recht en verankerd in Europees beleid. Eurocommissaris Johansson is vanuit de Europese Commissie belast met de coördinatie van de relocatie en benadrukt ook het belang en de urgentie hiervan. Het [Europees Parlement](#) verwijst naar artikel 78 lid 3 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VwEU). Dit artikel is eerder gebruikt als grondslag voor de relocatie in 2015 en 2016. Andere EU-landen hebben hier gehoor aan gegeven en reppen niet van ad hoc oplossingen, maar van solidariteit met Griekenland (artikel 80 VwEU). Duitsland en Zwitserland baseren hun beslissing daarnaast op de humanitaire clausule (17 lid2) van de huidige Dublinverordening.⁷ Relocatie is, kortom, een Europese oplossing in plaats van een ad hoc oplossing.

⁶ Amendement op de International protection Act. Zie ook update ECRE in de [weekly van 5 juni](#)

⁷ Daarnaast zijn Europese en internationale instituties betrokken bij de relocatie. Het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) heeft een document gepubliceerd met handvatten voor lidstaten ten

Volgens UNHCR Griekenland is het heel belangrijk dat EU-lidstaten solidariteit tonen met Griekenland en om de verantwoordelijkheid over deze alleenstaande kinderen samen te delen. Griekenland heeft sinds 2015 veel vluchtelingen zien aankomen. Op dit moment zijn er meer dan 100.000 van hen in Griekenland. De omstandigheden waarin zij leven zijn mensonterend. Belangrijk is ook dat de VN Vluchtelingenorganisatie relocatie juist beschrijft als een duurzame oplossing voor vluchtelingen of asielzoekers. Nederland wil wél alleenstaande kinderen opvangen 'als alle landen meedoen in Europa'. Maar deze redenering is niet vol te houden omdat er altijd landen zijn die niet mee zullen doen. Door de weigering van het kabinet hier kinderen op te vangen geeft Nederland een zorgelijk signaal in Europa af en scharen we ons in het rijtje van Hongarije, Polen en Denemarken: landen met een zeer onvriendelijk vluchtelingenklimaat.

8. Wat gebeurt er als Nederland een deel van de alleenstaande kinderen van Griekenland overneemt? Krijgen de kinderen dan hier een vluchtelingenstatus?

Als Nederland besluit om de kinderen over te nemen dan komen ze onder de hoede van NIDOS. Deze organisatie beoordeelt waar deze kinderen het beste opgevangen kunnen worden en let daarbij op hun achtergrond, leeftijd en specifieke kwetsbaarheid.

Er wordt vervolgens door de IND uitgezocht wat hun vluchtverhalen zijn, het verzamelt bewijzen en er wordt bepaald of zij asiel krijgen. Kinderen hebben rechten. Of ze uiteindelijk wel of geen verblijfsvergunning krijgen in Europa, doet niet af aan hun recht op veiligheid, recht op toegang tot een asielprocedure en recht op een humane opvang.⁸ Die is er voor hen nu niet. De alleenstaande kinderen verblijven al jaren in de kampen, zonder toekomstperspectief en zonder het begin van een start van een procedure. Het Griekse systeem is overbelast.

Kinderrechten beginnen niet pas wanneer een kind een vluchtelingenstatus heeft. Nederland zou deze problematiek vanuit dat besef moeten benaderen en de kinderen moeten bezien vanuit de noodzaak om hen te beschermen. De kwetsbaarheid van kinderen gaat boven hun status⁹, al dan niet een vergunning of hun nationaliteit. En als na onderzoek in Nederland blijkt dat een kind uiteindelijk wél veilig herenigd kan worden met familie in het land van herkomst, dan is dat ook een duurzame oplossing.

9. Waarom zijn we kritisch op het antwoord van het kabinet om de opvang in Griekenland te verbeteren?

Het kabinet wil, zo begrijpen wij, geld geven aan een Nederlandse NGO, voor de opvang van vluchtelingenkinderen op het Griekse vasteland. Er komen *shelters* die plek bieden aan totaal 48 kinderen. De komende drie jaren zouden zo in totaal 500 kinderen naar het vasteland moeten worden overgebracht en een plek krijgen in deze *shelters*. Daarnaast wil het kabinet, samen met de Griekse autoriteiten, een voogdijsysteem in Griekenland opzetten naar voorbeeld van het Nederlandse model.

behoefte van de praktische uitwerking van de relocatie. IOM, UNICEF en UNHCR hebben in een gezamenlijke publicatie waarborgen uitgewerkt. Het Europese agentschap EASO faciliteert de daadwerkelijke relocatie

⁸ Het recht op bijzondere bijstand voor vluchtelingen of kinderen die die status willen verkrijgen (asielzoekers dus, gelet op het declaratoire karakter van de vluchtelingenstatus) is neergelegd artikel 22 IVRK.

⁹ Dat overwoog het Europees Hof voor de Rechten van de Mens ook in diverse uitspraken ten aanzien van kinderen die 'illegal immigrant' zijn. De kinderen uit Griekenland zijn dat niet eens, want ze zijn nog in (afwachting van hun) procedure.

Vooropgesteld: alle hulp die wordt aangeboden en die de humanitaire situatie verbetert, is welkom. Dit plan staat echter los van de urgente oproep van Griekenland om de kinderen acuut over te nemen. Er zijn te veel kinderen die nu acuut bescherming nodig hebben.

Als andere landen geen vluchtelingen overnemen vanuit Griekenland, dan wordt de situatie in Griekenland steeds slechter. Griekenland heeft aangegeven dat zij de opvang en bescherming van alle alleenstaande kinderen niet kan waarborgen. Het land is bovendien recent beschuldigd van [push backs van vluchtelingen](#) naar Turkije. Er is toenemende vijandigheid tegen organisaties die vluchtelingen helpen. Het land wil en kan niet alleen de verantwoordelijkheid dragen.

De Griekse hulporganisatie Metadrasī liet ons weten dat relocatie de allerhoogste prioriteit moet hebben. Het vinden van voldoende geschikte voogden is in Griekenland, met haar eigen problematiek en grote aantallen alleenstaande vluchtelingen, heel erg moeilijk.

De *shelters* zouden in drie jaar tijd opvang bieden aan 500 kinderen, dat betekent dat een kind gemiddeld 3,5 maand in een shelter kan verblijven. Dit is verre van realistisch stellen Griekse partnerorganisaties. De Griekse asielprocedures zitten vast en duren jaren. Waar moeten de kinderen heen na de 3,5 maand opvang? In de afgelopen jaren is al meerdere malen geprobeerd om het voogdijsysteem in Griekenland te verbeteren, met tot nu toe weinig tot geen positief resultaat. De kans is heel groot dat ook nu het voogdijsysteem niet binnen enkele maanden verbeterd kan worden, waardoor de kinderen nergens naartoe kunnen. Dit staat nog los van het feit dat experts stellen dat het huidige budget dat Nederland hiervoor vrijmaakt slechts een klein deel van de kosten van dit programma zal dekken.

Als Nederland dit wil doen, dan zal dit programma naast de relocatie van een deel van de alleenstaande kinderen naar Nederland moeten zijn. Anders is de Nederlandse houding ongeloofwaardig en lijkt het sterk op het afkopen van verantwoordelijkheid. Zolang de kinderen daar zijn, blijft het immers de verantwoordelijkheid van Griekenland. Nederland zou een deel van deze verantwoordelijkheid in dit overbelaste land moeten overnemen.

10. Hoe gaat het met de relocatie in de andere landen?

De welwillende lidstaten hebben afgesproken om vooralsnog 1600 kinderen op te vangen. De relocatie gaat stap voor stap. De eerste kinderen zijn inmiddels overgebracht naar Duitsland, Luxemburg en Zwitserland.

In Duitsland worden de eerste 47 kinderen (met name jongens tussen de 12-14 jaar) opgevangen. De Duitse deelstaat Thüringen is daarnaast van plan om 500 kwetsbare vluchtelingen, waaronder alleenstaande kinderen, via een special programma op te vangen. In Zwitserland zijn 23 kinderen (18 jongens en 5 meisjes tussen 10 en 17 jaar) aangekomen, in Luxemburg 12.

Noorwegen wil 750 mensen, waaronder een deel alleenstaande kinderen, opvangen. Noorwegen stelt hierbij dat haar toezegging afhankelijk is van de daadwerkelijke relocatie van '8-10 Europese landen'. Dit illustreert ook hoe belangrijk een Nederlandse toezegging is in Europa. In Frankrijk gaat het om 750 asielzoekers, waaronder 350 alleenstaande kinderen: de eerste groep zal in juli arriveren. Portugal liet weten dat het land 'zo snel als mogelijk' 500 alleenstaande kinderen wil opvangen, België heeft een toezegging van 18 kinderen gedaan. Finland liet weten dat de eerste 25 kinderen (van in totaal 175 kinderen) in juni overgebracht worden, de volgende groep volgt in juli.